לג: כל פסולי המוקדשין פרק חמישי בכורות

בכור שאחזו דם כו'. ע"ב[1] מזקק נמאי פליגי: **להביא** נותק אחר בורה. פי' בקונטרס דאם כרת האחד את הבילים ועדיין הם בכים וכא חכירו ונתקן מן הכים והשליכן שניהם חייבים וקשיא לרבי דלקמן בפרק על אלו מומין (דף לט:) משמע דנתוק וכרות אינהו לבילים ע"ב[2] בקוף גמרא דתוטין החיצוניות שנפגמו דקאמר נתוק וכרות לא הוי מומין דהא אינהו ובהיא שמעתא פי' רש"י נתוק כיד לגמרי אלא שעדיין תלוין בכים כרות בתקין ועדיין תלוין בכים ומעורין קצת דכרות הוי כציר מנתוק דקאמר בפירקין דלעיל להכיא נותק אחר כורת עכ"ל:

בעל מום מעיקרו פשיטא דיקלא בעלמא הוא. תימה לימא דלבכור איצטריך שיש בו קדושת הגוף ואין לו פדיון וי"ל דניחא לב[3] לאסכומי דאיצטריך לכל הקדשים דהכי נמי לג[4] מצי למימר דאיצטריך לזמן הזה דלא עבר משום מטיל מום אפי' בחם[5] ואפילו למאן דאמרינן דמטיל מום בעבל מום לד[6] זמן הזה גרע דקתמר בפ"ק דע"ז (דף יג:) לה[7] ולא לדמיה מזי אלא מסכת שביר דאיצטריך אפי' זמן בית המקדש ומיהו אף על גב דפרישת דזמן הזה גרע ממטיל מום בעבל מום אין לומרה מהא דפסקינן לקמן הלכה כר"ש דבריתא דשרי להטיל מום בעבל מום והתם במס' ע"ז (גז:ש) אסר רבא[8] לקדשים בזמן הזה לגבר פרסותיה משום דגרמה כמטיל מום בקדשים דאמר ר"ג דמטיל מום בעבל מום שרי מדאוריתא מ"מ מדרבנן מיהא אסור ולא אזיל אלא אמר רבא משום הקזה[9]:

אמר היתה[10] במקום התורפה יניחנה במקום המוצנע אם היתה מגולה יכסנה רבי יהושע אומר אם היתה מונחת במקום המוצנע יניחנה במקום התורפה אם היתה מכוסה יגלנה רבן גמליאל אומר [2]לא יחדש בה דבר ר"מ כרבי אליעזר ורבנן כרבי יהושע ור' יהודה כרבן גמליאל ממאי דלמא עד כאן לא קאמר ר"מ[11] התם דקא עביד בידים אבל הכא דגרמה כרבי אליעזר דאורתא בהו מומא: [12]תיבות דיכין דזיתיכון נמתוק: [13]דכיון דשריה לחרגיל דיסכור העור: [14]סוגם בכשר: [15]מתהך הבשר עם העור דס"ד: [16]בקדשים שמכין העור לצורך: [17]יגדל מהן עדרים: [18]עושין כו מום: [19]עושה כי מום: [20]הואיל והוא הטילו עד כי אחר וישחטנו הס"ד ומה"ד יקיו אע"פ שהוא עושה בו מום: [21]אבר יקיו ולא: [22]הגלוי ראינו: [23]לקלקלו ולהטיל לו מום ומחיר: [24]מום דקאמר יקיו שלא יטות כרי אליעזר דאורתא: [25]כרי שנראה לזילוף: [26]דמוסב שיגרום לה טומאה שיעתונה במקום התורפה ותהא: [27]בכלל עשייה היתה למה יצאת לומר לך מה אפשר: [28]לא יהיה בו: [29]כרי בגמרא נדקדק במאי פליגי עיין בתוס' ליד ע"א ד"ה אילימא ר"ש: [30]בכים בסוף: [31]דניחא ליה לאשכוחי: [32]נמי הוה מצי: [33]מום הבזמן הזה: [34]רעבה כוכבים דלאו לגופיה חזי ולא לדמי חזי אלא: [35]רבא למקדיש בזמן:

רבינו גרשום

בפסולי המוקדשין: דאילימי למיתפס פדיונן דבני פדייה נינהו אבל בכור אין קדושתו חמורה כ"כ שיהא תופס פדיונו ה"נ (כשהיא) כשמרגילין בפסולי המוקדשין דאיכא רוחחא להקדש שהעור נמכר ביוקר לצורך משתי לישרי ליה: ל"א לא הוי רוחחא להקדש דמה שמשבית בעור פוגם בבשר שמחחכו המגוולי כעובד עבודה בקדשים [36]: פסוח: גזירה אי שרית להרגל, שמא אין שם נפחים מי שצריכין להן והוא משתן בחיים עד שיחדמנו שם והוא מגדל מהן עדרים עדרים קודם שיבאו הנפחים ואתי בהו לידי תקלה לגיזה ועבודה: אפי' מת אין מקיזין לו את הדם. דאי שרית ליה במקום שאין עושה בו מום. שמא יקיז אפי' במקום שעושה מום: אם עשה בו מום הרי זה לא ישחט עליו. דקנסינן ליה: ר' שמעון אומר יקיז אפי' שעושה בו מום דדבר שאין מתכוין מותר: שנולד להם ספק. שנמצא שרץ בצידה. וספק נגע ספק לא נגע: תורפה. מקום מגולה: יניחנה במקום המוצנע. שלא יגע בה טומאה דשמא יבא אליהו ויטהרנה: רי' יהושע סבר כיון דספק היא מותר לגרום לה טומאה. להסיקה תחת חבשילו: לא יחדש בה דבר. לא יזיזנה ממקומו: ע"כ לא קאמר רבי מאיר הבא ראין מקיזין לו במקום שעושה בו מום משום דקא עביד בידים: במחמץ אחר מחמץ. היינו אופה אחר מחמץ שבאפייה מינמרא מילתא דחמץ: ובמסרס אחר מסרס. מי שנתקן אחר כורת. מי שנכרת הכיס ומניח הביצים תלויין. על נותק דביצים לא כ"ש: דרי מאיר סבר כל מום לא יהיה בו. בין בתם בין בבעל מום אסור לעשות בו מום ורבנן סברי תמים יהיה לרצון כל מום לא יהיה בו בלומר דבתם אסור להטיל מום ולא בבעל מום. והאי שאחזו דם כבעל מום דמי: ואידך. ורבי מאיר ההוא תמים יהיה כל מום לא יהיה בו למעוטי בעל מום מעיקרו מפני אמו דמותר להטיל מום ולא באחזו דם. במומין נמי ליתסרו להטיל בהן מום קמ"ל תמים יהיה לרצון: ורבנן. הא כתיב כל מום לא יהיה בו דמשמע דאפי' בבעל מום לא: ההוא לגרמא כתיב שלא יהיה בו:

ע) נראה דל"ל שתכון העור לצורך מפיה כשהוא עדיין על הקדשים.

שלינו נוהגין לגמרי אלא מותכן ומניחין בכים (שבת שם). כל מום. כל ריביעה היא ומשמע דלפסולי בבעל מום לא יתן מום אחר (מחות שם). תמים יהיה לרצון. מום שרי (שם). דיקלא בעלמא הוא. דלא קדש ואמאי איצטריך קרא למשרי להטיל בו מום (שם). מום לא יהיה בו. קרי ביה לא יקיה (ביצה כז:).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com

עין משפט נר מצוה

סז א מיי' פ"ח מה"מ איסורי מזבח הל' יב:
יז ב מיי' פ"ב מה"מ כלאים הלכה יג סמג עשין רמ"ל טושי"ע י"ד סי' שיג סעיף ד:
יח ג מיי' פי"ב מה"מ תרומות הל' ג:
יט ד מיי' פי"ב מה"מ מעשה הקרבנות הל' יד נתון:
כ ה מיי' פט"ו מה"מ איסורי ביאה הל' י טושי"ע אה"ע סימן ה סעיף יח:
כא ו מיי' פ"ח מה"מ איסורי מזבח הל' ח:

לעזי רש"י

אסינדר"ר [אינגרנדר"א]. מחלת בהמות.

שיטה מקובצת

[1] באיטליז ונשחטין באיטליז ונשקלין: [2] לה רבנן הכא נמי בין דאיכא רווחא להקדש לישרי ליה רבנן: [3] בעור פגום בבשר: [4] לו את הדם: [5] אומרים יקיז אפי': [6] חייא בר אבא לברייה: [7] היוה כונחת במקום: [8] ר"ש הבא אלא דקא עביד בידים אבל התם דגרמא בעלמא הוא כרי יהודה: [9] התם ס"א דאי שביק לא פסדא כר"א כר': [10] קאמר רבי יהושע התם דגרמא בעלמא הוא אבל הכא דקא עביד בידים כר"א ס"ל תע"כ לא קאמר רבי יהודה הכא אלא דקא עביד בידים אבל התם דגרמא בעלמא הוא כר' יהושע: [11] פליגי ותהם בקראי פליגי: [12] ונעבודה ס"א אסור למשרא בהו מומא: [13] תיבות דיכין דזיתיכון נמתוק: [14] דכיון דשריה לחרגיל דיסכור העור: [15] סוגם בכשר: [16] מתהך הבשר עם העור דס"ד: [17] בקדשים שמכין העור לצורך: [18] יגדל מהן עדרים: [19] עושין כו מום: [20] עושה כי מום: [21] הואיל והוא הטילו עד כי אחר וישחטנו הס"ד ומה"ד יקיו אע"פ שהוא עושה בו מום: [22] אבר יקיו ולא: [23] הגלוי ראינו: [24] לקלקלו ולהטיל לו מום ומחיר: [25] מום דקאמר יקיו שלא יטות כרי אליעזר דאורתא: [26] כרי שנראה לזילוף: [27] דמוסב שיגרום לה טומאה שיעתונה במקום התורפה ותהא: [28] בכלל עשייה היתה למה יצאת לומר לך מה אפשר: [29] לא יהיה בו: [30] כרי בגמרא נדקדק במאי פליגי עיין בתוס' ליד ע"א ד"ה אילימא ר"ש: [31] בכים בסוף: [32] דניחא ליה לאשכוחי: [33] נמי הוה מצי: [34] מום הבזמן הזה: [35] רעבה כוכבים דלאו לגופיה חזי ולא לדמי חזי אלא: [36] רבא למקדיש בזמן:

מסורת הש"ס

[1] (לעיל לא. יש"נ), [2] (ע"ז מח: תמורה כד.), [3] (מסחים יא.), [4] (נמחות ט:), [5] (מסחים פ"ב ה"ז), [6] (נמחות כ:), מסחים טו. כ: תרומות פ"ח מ"ט), [7] (לקמן לד.), [8] שבת קיח. נמחות ט: (ע"ש לחוסס על נסין), [9] (נמחות ט:), [10] בעמי מ: כילה מ: (נמחות ט:), [11] בעמי ל"ק. [12] קמי ל"ק. [13] ל"ל מחר ויסמוכו וסמ"ל ומחר"כ ד"ה יקיו לף ע"פ שהוא עשה בו מום דקבר ר"ש כר' ל"ק. [14] כמ"ל. [15] דס דהיי. [16] (אלא מטיל רש"ש), [17] ל"ל לא מעשה כי' ל"ל. [18] ל"ל בכריחמה נקבל לפרס כמאי פליגי ל"ק. [19] ל"ל בכים בני מוטין מי ל"ק. [20] ל"ל דמחייב למטיל מום בע"מ ובומן הזה גרע כדאמר בפ"ק דע"ז דלא לגמרי מטי אלא מי ל"ק. [21] (אלא לגמרי מטי אלא מי ל"ק. [22] (אלא לגמרי מטי אלא מי ל"ק. [23] ל"ל לא מעשה כי' ל"ל. [24] ל"ל בכים בני מוטין מי ל"ק. [25] ל"ל מטיל רש"ש), [26] ל"ל לא מעשה כי' ל"ל. [27] (אלא מטיל רש"ש), [28] בפ"ק. [29] בפ"ק. [30] (אלא מטיל רש"ש), [31] בפ"ק. [32] בפ"ק. [33] בפ"ק. [34] בפ"ק. [35] בפ"ק. [36] בפ"ק. [37] בפ"ק. [38] בפ"ק. [39] בפ"ק. [40] בפ"ק. [41] בפ"ק. [42] בפ"ק. [43] בפ"ק. [44] בפ"ק. [45] בפ"ק. [46] בפ"ק. [47] בפ"ק. [48] בפ"ק. [49] בפ"ק. [50] בפ"ק.